

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ
FINANSINIO AUDITO, ATLIKTO ROKIŠKIO RAJONO APYLINKĖS
TEISME,
A T A S K A I T A

2004 m. kovo 23 d. Nr.1100-5-11

Panevėžys

Auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus 2003 metų birželio 2 d. pavedimu Nr.1100-5.

Audito užduotis

Audituotas subjektas- Rokiškio rajono apylinkės teismas (toliau-teismas), adresas: Respublikos g. 82, Rokiškis, 42129 Rokiškio rajonas. Identifikavimo kodas 9144756.

Audituota 2003 metų metinė finansinė atskaitomybė.

Ši ataskaita yra sudėtinė išvados, teikiamos Seimui dėl 2003 metų biudžeto įvykdymo apyskaitos, dalis.

Audito tikslai – nustatyti ar 2003 metų finansinėse ataskaitose pateikiama išsami, teisinga, tikra ir tiksli informacija ir ar jos sudarytos remiantis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais bei atlikti sandorių auditą apimančių teisės aktų laikymosi priežiūrą.

Ataskaita pateikia tik audituotose srityse nustatytus faktus, o 2003 metų finansinės atskaitomybės vertinimas bus pateiktas audito išvadoje Valstybinio audito reikalavimų nustatytu laiku.

Audito atlikimo tvarka

Auditas atliktas pagal Valstybės kontrolės finansinio audito 10-ojo departamento direktoriaus patvirtintą planą, vadovaujantis Valstybinio audito reikalavimais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais biudžetinių įstaigų apskaitos tvarką ir asignavimų naudojimą .

Audituotos sritys:

- ilgalaikio turto įsigijimas ir nurašymas;
- darbo užmokestis ir priskaitymai socialiniam draudimui;
- kitų išlaidų darbams, prekėms ir paslaugoms kasinės ir faktinės išlaidos.

Ištyrėme vidaus kontrolę ir rizikos veiksnius darbo užmokesčio, piniginių lėšų, atsargų, ilgalaikio ir trumpalaikio turto apskaitos srityse.

Teismas vykdo finansuojamą valstybės biudžeto lėšomis, programą „Bylų nagrinėjimas“ kodas 1.2. Vykdomos programos tikslas prioriteto tvarka- pirmos instancijos bylų nagrinėjimas, teisingumo vykdymas. Programos aprašyme vertinimo kriterijai numatyti kiekiškai išraiška – išnagrinėtų bylų skaičiumi. Sudaryta vykdomos programos uždavinių įgyvendinimo vertinimo kriterijų įvykdymo metinė ataskaita.

Vykdomos programos strateginiams tikslams įgyvendinti asignavimų dydis patvirtintas Lietuvos Respublikos 2003 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (2002 m. gruodžio 10 d. Nr.IX-1227) ir asignavimų padidinimas Lietuvos Respublikos 2003 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo pakeitimo įstatymu (2003 m. liepos 3 d. Nr.IX-1678). Asignavimo valdytojo, Rokiškio rajono apylinkės teismo, patvirtinta 2003 m. išlaidų sąmata 835,0 tūkst. Lt. paprastųjų išlaidų, iš jų darbo užmokestis-565,0 tūkst. Lt. Teismas gavo ir panaudojo 835,0 tūkst. Lt. Darbo užmokesčiui ir įnašams socialiniam draudimui panaudojo 736,1 tūkst. Lt (88,2 proc.), kitų išlaidų darbams, prekėms ir paslaugoms –98,9 tūkst. Lt (11,8 proc.). Išlaidų struktūros pokyčių tendencija rodo, kad išlaidų struktūroje didėja išlaidos darbo užmokesčiui ir mažėja kitos išlaidos darbams, prekėms, ir paslaugoms.

Audito metu nustatyta:

Teisme, nevykdant 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (Nr. I-430) 5str. 1d. 1 p. ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 gegužės 14 d. nutarimu Nr.543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 91 punktų reikalavimų, nebuvo patikslinta išlaidų sąmata ir todėl 2003 metais 6,2 tūkst. Lt valstybės biudžeto asignavimų panaudoti ne pagal paskirtį. Iš jų: 3,9 tūkst. Lt, skirtų darbo užmokesčiui, panaudoti kitoms išlaidoms skirtoms kitiems darbams, prekėms ir paslaugoms apmokėti, 2,3 tūkst. Lt asignavimų, skirtų kitų išlaidų darbams, prekėms ir paslaugoms apmokėti, panaudoti išlaidų straipsniams – elektros energijai ir kitoms išlaidoms.

Teisme, nevykdant 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (Nr. I-430) 5str. 1d. 1 p. nustatytos pareigos naudoti valstybės biudžeto asignavimus pagal paskirtį, iš 2003 metams skirtų biudžeto asignavimų sumokėtos busimos 2004 metų išlaidos: 463,41 Lt gyventojų pajamų mokesčio, 715,63 Lt 31 proc. įmokų socialiniam draudimui ir 603,35 Lt draudimo įmokų UAB „VB Gyvybės draudimas“ ir UAB „Lietuvos draudimo Gyvybės draudimas“, jų neišskaičiavus iš darbuotojų darbo užmokesčio. Be to, šios sumos neparodytos teismo metinės finansinės atskaitomybės formoje Nr.1 „Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansas“

Rokiškio rajono apylinkės teismo pirmininkas 2003 m. kovo 31 d. įsakymu Nr. DK-7 įsteigė Rokiškio rajono apylinkės teisme teismo administracijos sekretorės pareigybę priskiriant ją valstybės tarnybai. Pažeidžiant 1999 m. liepos 8 d. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Nr.VIII-1316) 11str.1d. ir 2d. minėtu įsakymu, be konkurso priėmė Jurgitą Staigienę į

valstybės tarnybą- teismo administracijos sekretorės pareigas. Pažeidžiant 1999 m. liepos 8 d. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Nr. VIII-1316) 8str. 3d. minėtu įsakymu A lygi nustatė ne valstybės tarnybai priskiriamai pareigybei, bet asmeniui- Jurgitai Staigienei bei pažeidžiant 1999 m. liepos 8 d. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Nr.VIII-1316) 8str.4d. nenustatė įsteigta pareigybei kategorijos. Minėtu teismo pirmininko įsakymu, pažeidžiant 1999 m. liepos 8 d. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Nr.VIII-1316) priedėlyje nustatytas kategorijas bei joms atitinkančius pareiginių algų koeficientus, Jurgitai Staigienei buvo nustatytas koeficientas- 3, o nuo 2003 m. gruodžio 15 d. koeficientas-3,8. Be to, teismo pirmininko įsakymas Nr. DK-7 skiriasi nuo teismo administracijos sekretoriaus pareigybės aprašyme nustatytos 8 kategorijos, kuri, pažeidžiant Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. birželio 27 d. nutarimu Nr. IX-992 patvirtintą Seimo politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojų pareigybių, seimo kanceliarijos ir seimui atskaitingų institucijų, Respublikos Prezidentui atskaitingų institucijų, nacionalinės teismų administracijos, teismų, prokuratūros ir savivaldybių institucijų valstybės tarnautojų suvienodintų pareigybių sąrašą, nustatyta didesnė nei maksimali leistina šios pareigybės kategorijos riba – 7.

Rokiškio rajono apylinkės teismo pirmininkas, reaguodamas į audito metu nurodytą pažeidimą, 2004 m. sausio 26 d. įsakymu Nr.PK-1 teismo administracijos sekretorės pareigybei nustatė valstybės tarnautojo A lygį, 7 kategoriją.

Teismas, pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gegužės 14 d. nutarimu Nr.543 patvirtintos Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo tvarkos 54 punktų reikalavimus, 2003 metais nesumokėjo 3,4 tūkst. Lt 3 proc. įmokų socialiniam draudimui išskaičiuotų iš darbuotojų darbo užmokesčio, o darbo užmokesčiui skirtus valstybės biudžeto asignavimus panaudojo kitų išlaidų darbams, prekėms ir paslaugoms.

Teismas, nevykdant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. gruodžio 14 d. nutarimo Nr.1524 „Dėl valstybės ir savivaldybių ilgalaikio materialiojo turto nuomos“ 2.3 punkto reikalavimo pervesti nuompinigių, gautus pagal valstybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartis, į valstybės biudžetą, gautą 5894,68 Lt sumą už teismo patalpų nuomą, nepervedė į valstybės biudžetą.

Teisme, pažeidžiant 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Nr. IX-574) 6str. 3d. reikalavimą, 15983,41 Lt lėšų, gautų už teismo patalpų nuomą ir komunalines paslaugas, apskaita buvo tvarkoma nedarant dvejetainio įrašo. Šių lėšų apskaita buvo tvarkoma paprastuoju įrašu Specialiųjų lėšų analitinės apskaitos knygoje.

Vadovaujantis 1990 m. liepos 30 d. Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo (Nr. I-430) 2str. 4d. biudžetiniai metai – metai nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos. Teisme, pažeidžiant 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Nr. IX-574) 6str. 2d. reikalavimą, neįtraukti į apskaitą 2003 metų ūkiniai įvykiai – faktinės teismo išlaidos

pagal 2003 metų gruodžio mėnesį tiekėjų pateiktas sąskaitas: 2190,27 Lt šildymo išlaidų ir 3956,77 Lt ryšių paslaugų. Dėl to, metinės finansinės atskaitomybės formoje Nr. 2 „Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaita“ neparodyta 6,1 tūkst. Lt paprastųjų faktinių išlaidų ir formoje Nr.13 „Pažyma apie debitorinį-kreditorinį 2004 m sausio 1 d.“ – 6,1 tūkst. Lt kreditorinio įsiskolinimo.

Teisme, pažeidžiant 2001 m. lapkričio 6 d. Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Nr. IX-574) 6str. 2d. reikalavimą, ūkinės operacijos - pavedimų lėšos gautos iš Teisingumo ministerijos ir skirtos advokatų, teikiančių valstybinę teisinę pagalbą, darbo apmokėjimui bei jų išlaidos nebuvo įtraukiamos į apskaitą. Be to, nevykdant Lietuvos Respublikos 2001 m. kovo 16 d. Finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 3 p. reikalavimo – biudžeto ir kitų lėšų sąmatų vykdymo apskaitą tvarkyti sudarant bendrą balansą, šioms pavedimų lėšoms teismas sudarė atskirą Išlaidų sąmatų vykdymo balansą. Dėl to, teismo metinės finansinės atskaitomybės formoje „Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansas“ aktyvuose ir pasyvuose neparodyta 5,5 tūkst. Lt.

Nevykdant 1999 m. liepos 8 d. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Nr.VIII-1316) 24str. 2d. reikalavimo - valstybės tarnautojų pareiginė alga nebuvo apvalinama, kad paskutinis skaitmuo būtų 0 arba 5, dėl to, teismo valstybės tarnautojams, nepakitus pareigybės kategorijai, atskirais mėnesiais buvo priskaičiuojama ir išmokama skirtinga pareiginė alga ir priedai nuo jos.

Nevykdant Lietuvos Respublikos 2001 m. kovo 16 d. Finansų ministro įsakymu Nr. 70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 303 p. ir 310 p. reikalavimo, užbalansinėje sąskaitoje neapskaityti specialios paskirties ir numeruoti apskaitos blankai. Dėl to, teismo metinės finansinės atskaitomybės formoje Nr.1 „Išlaidų sąmatų vykdymo 2004 m. sausio 1 d. balansas“ užbalansinėje sąskaitoje(03) neatvaizduota 66 vnt. nepanaudotų kasos pajamų orderių blankų.

Tvarkant darbo užmokesčio apskaitą, nevykdant 2001 m. kovo 16 d. Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 213p. reikalavimų, darbo užmokestis buvo apskaičiuojamas ne pagal darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nurodytą darbo ar atostogų laiką. Neteisingai sudaryti darbo užmokesčio priskaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščiai, asmeninės darbuotojų atlyginimo apskaitos kortelės pildytos neteisingai, įrašyti duomenys apie priskaičiuotą ir išmokėtą darbo užmokesį nesutapo su darbo užmokesčio priskaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščiais. Apskaičiuojant darbuotojams apmokėjimą už kasmetines atostogas, nesilaikyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr.650 patvirtintos Darbuotojo ir valstybės tarnautojo vidutinio darbo užmokesčio apskaičiavimo tvarkos. Dėl to, 2003 metais, dėl skaičiavimo klaidų, dvylikai teismo darbuotojų neteisingai priskaičiuotas darbo užmokestis, dėl ko buvo sumokėta 1619,58 Lt daugiau negu priklausė, iš jų: teisėjai M. Bučienei –240,62 Lt, teisėjai I. Stulgienei – 50,33 Lt, vyriausiajai

buhalterei V. Kalačiovai – 208,60 Lt, teismo posėdžių sekretorei I. Matulienei – 14,10 Lt, teismo posėdžių sekretorei J. Ragelytei – 66,30 Lt, teismo posėdžių sekretorei J. Samėnienei – 17,20 Lt, teismo posėdžių sekretorei R. Strumskienei – 92,80 Lt, teismo posėdžių sekretorei L. Vizbarienei – 235,81 Lt, raštinės vedėjai E. Žeižienei – 1,40 Lt, vertėjai G. Kavalevskajai – 36,43 Lt, vairuotojui R. Strumskiui – 33,90 Lt, specialistei L. Šilanskienei – 622,09 Lt.

Be to, teismo pirmininko 2003 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr.KK-42 teismo vyriausiajai buhalterei skirta 50 proc. jos vidutinio atlyginimo dydžio pašalpa priskaičiuota ir išmokėta 494,58 Lt didesnė negu priklausė.

Iš viso per 2003 metus valstybės biudžetui padaryta 2114,16 Lt žala.

Teismas, vadovaudamasis teismo pirmininko 2004 m. sausio 28 d. įsakymu Nr.PK-3 ir 2004 m. vasario 2 d. įsakymu Nr.PK-5, darbuotojams sutikus, permokėtas sumas 2004 metais išskaičiuos iš darbuotojų darbo užmokesčio.

Teisme neteisingai priskaičiuotas darbo užmokestis teisėjai L. Kukelkienei, dėl ko buvo sumokėta 196,00 Lt mažiau negu priklausė.

Teisme, tvarkant buhalterinę apskaitą, nevykdyti Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr.70 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos tvarkos 89 p. ir 209 p. reikalavimai:

-raštinės reikmenis įsigytus ir iškart išduotus naudoti bei nurašytus į faktines išlaidas, jų bendros vertės neįtraukė į subsąskaitos 063 „Ūkinės medžiagos ir raštinės reikmenys“ pajamas ir išlaidas;

-netvarkė analitinės atsiskaitymų su kitais debitoriais ir kreditoriais apskaitos kaupiamajame žiniaraštyje pagal kiekvieną debitorių ir kreditorių bei kiekvieną dokumentą. Nesant apskaitos, nustatyti, koks turėtų būti paslaugų ir prekių tiekėjams kreditorinis išskolinimas 2004 m. sausio 1 d. negalima.

Neteisingai tvarkyta subsąskaitos 064 „Kuras, degalai, tepalai“ apskaita. Pagal subsąskaitos 064 duomenis nurašyta degalų daugiau negu buvo įsigyta ir 2004 m. sausio 1 d. parodytas likutis kredite - 201,75 Lt. Tvarkant degalų apskaitą klaidos buvo daromos sistemingai, likučiai subsąskaitos kredite parodyti 2003 m. vasario 1 d. – 194,91 Lt, 2003 m. spalio 1 d. – 167,73 Lt, 2003 m. lapkričio 1 d. – 204,78 Lt ir 2004 m. sausio 1 d. - 201,75 Lt. Be to, metinės finansinės atskaitomybės formoje Nr.6 „Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto judėjimo apyskaita“ Medžiagų ir maisto produktų (06) subsąskaitos duomenys neteisingi - likutis metų pabaigoje parodytas 0,6 tūkst. Lt, iš jų kuras, degalai ir tepalai – 0,6 tūkst. Lt. Sintetinėje ir analitinėje apskaitoje tokių likučių nėra apskaityta.

Subsąskaitos 200 „Išlaidos iš biudžeto“ sintetinės apskaitos duomenys nesutampa su analitine apskaita tvarkoma pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus Kreditų (asignavimų) ir išlaidų apskaitos knygoje. Subsąskaitos 200 „Išlaidos iš biudžeto“ metinė debeto apyvarta –

857170,78 Lt, o analitinėje apskaitoje pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus-864342,69 Lt. Skirtumas - 7171,91 Lt. Metinės finansinės atskaitomybės formoje Nr. 2 „Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo apyskaita“ transporto išlaikymo faktinės išlaidos parodytos 1,4 tūkst. Lt didesnės, o ryšių paslaugų -1,7 tūkst. Lt ir kitos išlaidos - 6,8 tūkst. Lt parodytos mažesnės negu apskaityta analitinėje apskaitoje.

Nesilaikant 2001 m. lapkričio 6 d Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo (Nr.IX-574) 18str. nustatytos klaidų taisymo tvarkos, išlaidų analitinės apskaitos pagal išlaidų ekonominės klasifikacijos kodus registrai netvarkingai užpildyti, daug braukymų, įrašų pieštuku ir t. t., sumos iš vienu ekonominių klasifikacijos kodų perkelti į kitus kodus jų neįforminus nustatyta tvarka ir nenurodant keitimo priežasties.

Teisme vidaus kontrolės sistema buvo neveiksminga, nes neužtikrino valstybės biudžeto asignavimų panaudojimo pagal paskirtį ir patikimos metinės finansinės atskaitomybės sudarymo.

Finansinio audito 10-ojo departamento direktorius

Vaidotas Šukys

Vyriausiasis valstybinis auditorius

Kęstutis Grigas

Vyresnioji valstybinė auditorė

Irena Tubelienė

Susipažinome:

Rokiškio rajono apylinkės teismo pirmininkas

Vilhelmas Jasiulionis

Vyriausioji buhalterė

Vera Kalačiova